

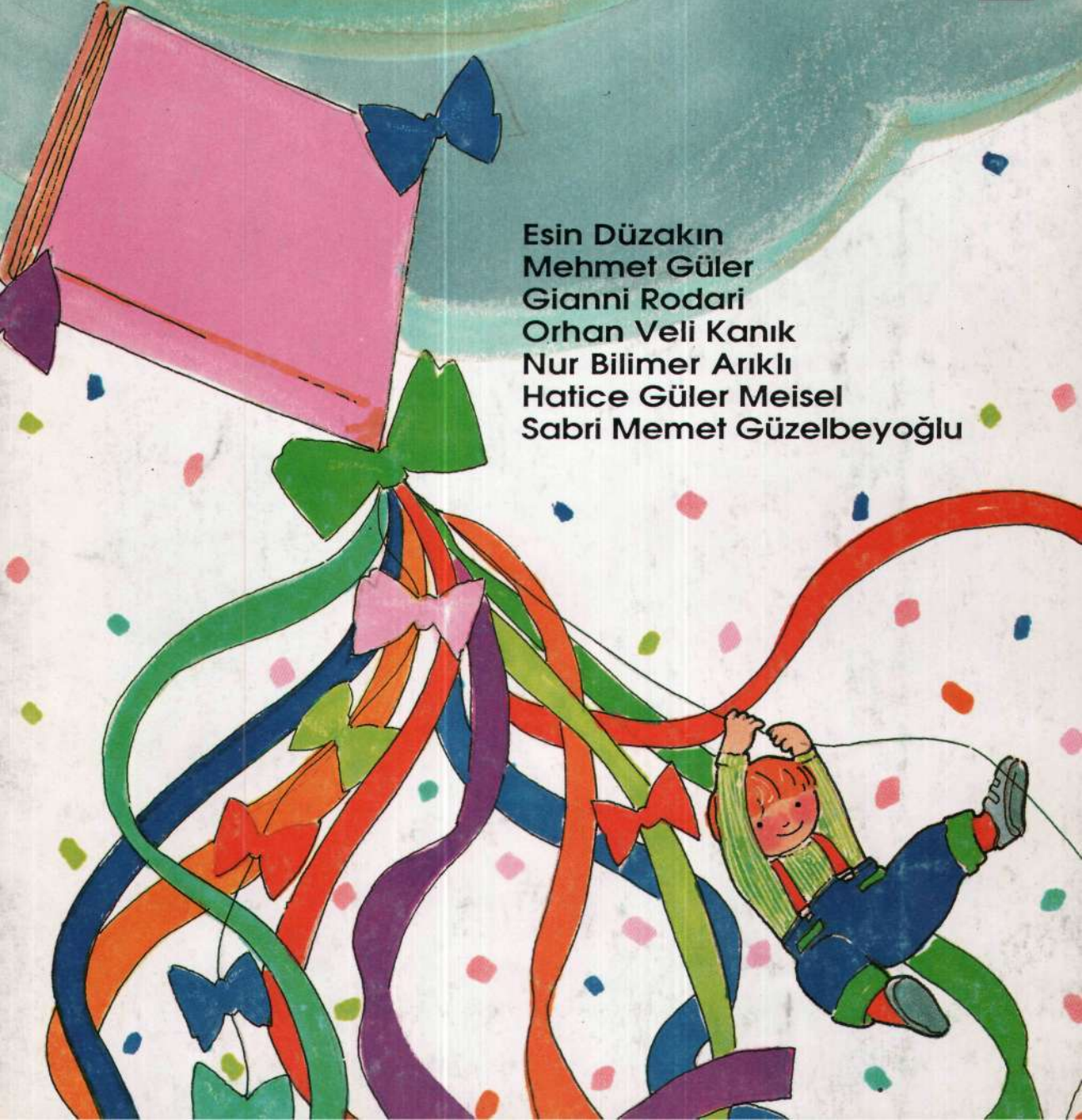
Kırmızıfare

çocuklar için edebiyat dergisi

Sayı: 5

Esin Düzakın
Mehmet Güler
Gianni Rodari
Orhan Veli Kanık
Nur Bilimer Arıklı
Hatice Güler Meisel
Sabri Memet Güzelbeyoğlu

Kırmızıfare Çocuklar için Edebiyat Dergisi 1739 sayılı "Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 55. maddesi gereğince incelenmiş, eğitim ve öğretim açısından 24 Aralık 1990 tarihli, 2328 sayılı Tebliğler Dergisi'nde okullara tavsiye edilmiştir.

Kırmızıfare

çocuklar için edebiyat dergisi

Sayı: 5

KİŞ 1991

Sahibi ve Sorumlu Müdürü: Fatih Erdoğan

Yayın Kurulu:

Editör: Fatih Erdoğan

Editör Yardımcısı: Aslı Özer

Abone Servisi: Neslihan Hun

Yönetim Yeri: MAVİBULUT YAYINLARI

4. Gazeteciler Büyükçarşı No. 8

80630 Levent İstanbul

Tel: 179 59 27 Faks: 179 64 23

Baskı: Çeltüt Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.

Tel: 522 34 54 - 528 67 29

Yazışmalar: Posta Kutusu 607

Sirkeci 34435 İstanbul

Fiyatı: 7500 TL.

Yıllık abone bedeli (1991 için 4 sayı): 30.000 TL.

(Yurtdışı: DM 25)

Kapak: Huban Korman

Merhaba!

Dergimiz adres değiştirdi. Bundan böyle Kirmızıfare'mizi MAVİBULUT YAYINLARI ıkaracak. Deęiřiklięi haber alır almaz bizleri arayıp da halimizi hatırmızı soran tüm KIRMIZIFARE'ci dostlarımıza teşekkür ederiz. Hepinizin ortak sorusuna elinizdeki dergiyle yanıt vermenin mutluluğunu yaşıyoruz: Evet ! KIRMIZIFARE sürecek!..

KIRMIZIFARE

yelerimizden Aslı Sağlam'ın Kirmızıfare için yaptığı bir resim.

Gün Olur * Orhan Veli Kanık * 1

Kâğıtlar Ülkesinde * Hatice Güler Meisel * 2

Telefondaki isimsiz Dost * Nur Bilimer Arıklı * 5

Bir Başka Pinokyo * Gianni Rodari * 11

Mine'nin Minik Misafiri * Esin Düzakın * 15

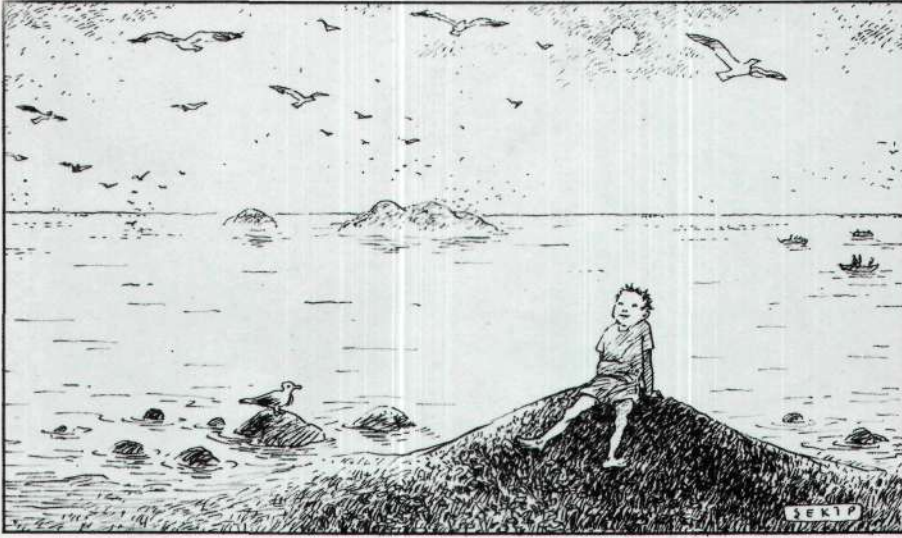
İstavritler, Balık Cinleri ve Torbalar * Sabri M. Güzelbeyoğlu * 19

Uçurtmam Bulutlardan Yüce * Mehmet Güler * 23

Bir Kitap Bir Yazar * Sevim Badem * 27

Bir Sözcük Bin Sözcük * Aslı Özer * 29

Biz Bize * 30

GÜN OLUR....

*Gün olur, alır başımı giderim.
Denizden yeni çıkmış ağların kokusunda
Şu ada senin, bu ada benim,
Yelkovan kuşlarının peşi sıra.*

*Dünyalar vardır, düşünemezsiniz;
Çiçekler gürültüyle açar;
Gürültüyle çıkar duman topraktan.*

*Hele martılar, hele martılar,
Her bir tüylerinde ayrı telâş!..*

*Gün olur, başıma kadar mavi;
Gün olur, başıma kadar güneş;
Gün olur, deli gibi...*

Orhan Veli Kanık

Resimleyen : Sekip Davaz

Kâğıtlar Ülkesinde

Hatice Güler Meisel

Resimleyen: Yıldırım Derya

2

KÜÇÜK ÇOCUK mavi gözlerini kâğıdı bol olan bir ülkede açtı. Oradan tanıdı dünyayı. Ve sandı ki bütün insanlar kendisi gibi kâğıdı bol olan bir dünyada yaşıyorlar.

Onu kâğıttan yapılmış bir havluya sildiler. Kâğıt havluyu buruşturup kâğıt sepetine attılar. Kâğıttan bir bez koydular altına. Duvarları kâğıtlanmış olan bir odada uyudu ilk uykusunu. Annesi o büyüyünceye kadar kâğıt bez kullandı. Hep kâğıt havlulara kurulandı yıkanınca. Her yıl odasındaki duvarların kâğıtlarının rengini değiştirdiler.

Biraz büyüdü. Gördü ki mutfaklarında da bir yığın kâğıt var. Kâğıt masa örtüsünün üzerine kâğıt tabaklar, kâğıt bardaklar, kâğıt peçeteler konurdu her

zaman. Ellerini kâğıt havluya kurulamayı unutmazdı hiçbir zaman. Grip olduğunda annesi kâğıt mendilleri tutuşturdu eline.

Biraz daha büyüdü. Çocuk yuvasına gönderdiler onu. Kâğıt kesmeyi öğrendi orada. Kâğıt çantası oldu küçücük. Bol bol resimler çizdi kâğıtlara. Sanırsınız ki kâğıt kesmekten başka bir şey öğrenmeyecek. Kâğıtları kesti. Tutkalla yapıştırdı. Evler yaptı. Ağaçlar, kuşlar yaptı. Güneş yaptı. Yıldızlar yaptı. Kesti yaptı, kesti yaptı. Kestiği kâğıtlardan odası kâğıt kırpıntılarıyla doldu. Çocuk yuvasının çöp sepeti de öyle.

Gün geldi, kestiği kâğıtların arasında yitiverdi. Yıllar geçti. Silkindi kalktı kâğıtların ortasından. Doğruldu ki, kocaman olmuş. Süt dişlerini attı

kâğıtların arasına, okula başladı. Okulda daha çok kâğıt boyadı, kesti, okudu. Teksirler, defterler, kitaplar her taraf kâğıt doluydu. Ev kâğıtlardan, reklâm amacıyla gönderilmiş broşürlerden, kataloglardan geçilmiyordu. Peçete koleksiyonu yapmaya başladı o sıralarda.

Yaş günlerinde odasını renkli kâğıtlarla süslüyordu. Duvarlarına eczanelerden verilen büyük hayvan resimleri astı. Tuvaletteki tuvalet kâğıdı bitince yerine yenisini takmayı öğrendi. Yılbaşı hediyeleri için süslü kâğıtlar seçmeyi de. Kâğıtlarla ve kartonlarla dolan çöp sepetini boşaltmaya yardım ediyordu annesine. O yıl sınıfını geçince babası onu başka bir ülkeye götürdü trenle. Sınıfı geçme hediyesi olarak.

Gittiği yerlerde her taraf yemyeşildi. Bir küçük çocuk gördü kuzularını otlatan. Çocuk treni görünce anlaşılmaz hareketlerle koştu trenin yanısıra. Koşarken bağıyor, bir şeyler istiyordu. Ama anlayamadı trendeki çocuk, trenin yanısıra koşan çocuğun ne istediğini. Tren çok hızlı gidiyordu.

KAĞIDI AZ OLAN ÜLKEDE

Küçük çocuk siyah gözlerini kâğıdı az olan bir ülkede açtı. Oradan tanıdı dünyayı. Ve sandı ki bütün insanlar kendisi gibi kâğıdı az olan bir ülkede yaşıyorlar. Anası onu tarlada doğurdu. Eski bir beze sardı. Eve gelince tezek ateşinde ısıttığı su ile yıkadı, altına höllük toprağı koydu. Toprak damlı, saman katılarak sıvanmış, toprak duvarlı odada uyudu ilk uykusunu. Anası o büyüyene kadar höllük toprağı kullandı. Elini peşkire sildi arada. Aslında derede

yılanınca güneşte çabucak kuruyordu çoğu zaman. Her yıl evlerinin duvarlarını çamurla sıvadılar.

Biraz büyüdü. Gördü ki evlerinde, kaplarını dizdikleri raflarda birkaç soluk gazete parçası var. Şeker pancarından kağıt, çamurdan oyuncak fırınlar, evler yaparak büyüdü. Hasta olduğu zaman annesi ona bir bardak sıcak süt verdi.

Biraz daha büyüdü. Artık kuzuları güdüyor, tarlaya yemek götürüyor, dere kenarında çimiyor, ağaçlara tırmanıyor, kuş yakalıyordu.

Tarla sulamaya babasına yardım ederken süt dişleri döküldü bir bir. O sene okulun yolunu tuttu sevinç içinde. Kâğıdı ilk kez okulda gördü. Hem de çok çok kâğıdı. Alfabetinin ne çok yaprağı vardı öyle! Öğretmen kızırıyordu resim dersinde kâğıt karalamaya. Hele defterden yaprak koparmayı görmek bile istemiyordu. Bir

keresinde anlatmıştı.

"Başkente bir belediye başkanı vardı. Eski gazete kâğıtlarını topladı çocuklarla. Onlardan tam bir milyon tane çocuk kitabı bastırdı. Çocuklara okumaları için dağıtacaktı." Devamını çok merak etmişti. Ne olmuştu o kitaplar acaba? Çocuklar okuyabilmiş miydi?

Okul yılları çabuk geçti. O güzelim

kitaplardan ayrıldı. Köyün çobanlığına başladı. Azık torbasında taşıdığı okuma kitabının yaprakları çoktan eskimiş, dağılmaya yüz tutmuştu. Ama gene de her gün çıkarıp okuyordu. Bir de trenin geçişini beklerdi her gün.

Trenin yanısıra koşar, bağırırdı durmamacasına:

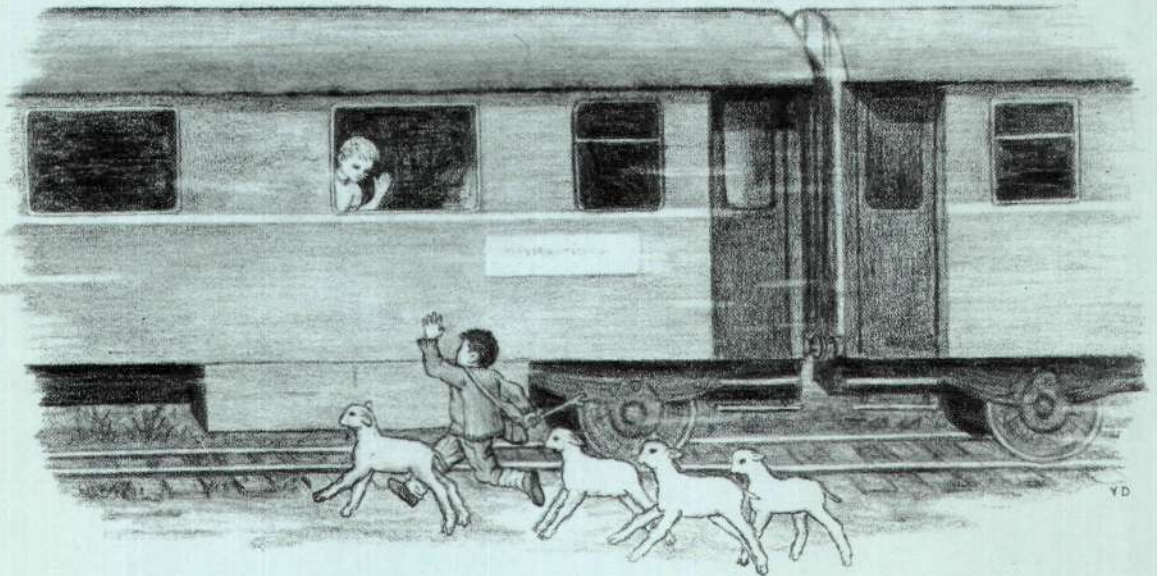
"Eski gazete? Amca ne olur eski gazete!.."

Bazen trenin pencerelerinden eski gazete atanlar olurdu. Sevincinden deliye dönerdi o zaman. Günlerce okurdu gazeteleri su içer gibi.

Bir gün trende yolculuk eden kendi yaşlarında bir çocuk gördü.

Anlamış mıydı acaba onun ne istediğini?

Ama tren çok hızlı gidiyordu...

TELEFON- DAKİ İSİMSİZ DOST

Nur Bilimer Arıklı

Resimleyen: Betül Sayın

DERS ÇALIŞIYORDUM. Ertesi gün Sosyal Bilgiler dersinden sınavım vardı. Saat dört buçuk olmalıydı. Birden telefon sesiyle uyanmışım.

"Efendim," dedim.

"Alo, ben bir dost," dedi.

Babamın dostlarından biri olduğunu düşündüm.

"Hangi dost? İsminiz?" diye sordum.

"İsimsiz bir dost," diye cevapladı.

"Peki kimi arıyorsunuz?" dedim.

"Sizi," dedi.

"Neredesiniz?" diye sordum.

"Telefondayım. Ben telefondaki isimsiz dostum."

Bu adam benimle dalga geçiyordu.

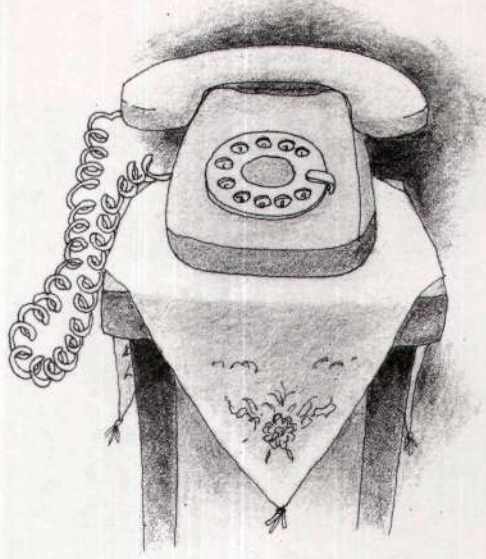
"Sınavım var," dedim. "Az önce biraz dalmışım. Zaman kaybettim. İzin verin dersime döneyim."

"Sınavınız olduğunu biliyorum. Ben de size o konuda bir şey söyleyecektim," dedi.

"Nedir?"

"Soruların hepsi komşu ülkelerle ilgili olacak."

"Ama o sorular daha yeni soruldu. Ben

Osmanlı-Rus savaşlarına ağırlık vermiştim. Sınıftakiler öyle tahmin ediyorlar," dedim.

"Komşularımızı, komşularımızla ilişkilerimizi çalışın," dedi.

"Nereden biliyorsunuz?" dedim.

Telefon kapanmıştı. Önce hiç aldırmayayım dedim. Olmadı. Kafam iyice karışmıştı. Ders çalışamaz oldum.

Gidip Tırtıl'ı arayayım diye düşündüm. Tırtıl benim en iyi arkadaşım. Yatağın altına bilye mi kaçtı, çağırın Tırtıl'ı. En dipte bile olsa yamyassı olur ve alır bilyeyi. Bu yüzden adı Tırtıl kaldı.

Bizim mahallede oturan Tırtıl'ı buldum, durumu anlattım. Arkadaşlardan birinin dalga geçtiğini düşündü.

"Büyük insan sesiydi," dedim. "Hiç dalga geçer gibi değildi."

Bu benim cinim olmasın? Hani Alaaddin'in Lambası'ndaki gibi. Tırtıl anında karar verdi:

"Gel, telefondaki sesin dediğini

yapalım."

Tırtıl'la oturduk komşu ülkeleri, komşu ülkelerle ilişkilerimizi bir güzel çalıştık. O soruyor ben yanıtlıyorum, ben soruyorum o yanıtlıyor. Su gibi ezberledik.

Ertesi gün sınav saati geldi. Tırtıl'la ben herkesten iki kat fazla heyecanlıyız. Öğretmen soruları vermeden önce, "Bu yılın sonndan bir önceki sınavı, oldukça önemli. Hepinizin durumu belli olacak. Test yöntemi uyguladım. Bilgisayar kontrol edecek. Sınavdan önce bana söylemek istediğiniz bir şey var mı?" dedi.

Kimse ses çıkarmadı. Öğretmen sorulan dağıttı. Elli soru var, içinde bir tane bile komşularımızla ilgili soru yok. Osmanlı-Rus savaşlarıyla ilgili sorular var. Tırtıl'la göz göze geliyoruz. Mosmor olmuştuk. Mahvolduk.

Okul çıkışı Tırtıl'ların evine gittik. Süngümüz düşük. Canımız oyun bile istemiyor. Telefon çaldı. Tırtıl, "Biri seni istiyor," dedi. Aldım. Yine aynı sestti. Dostumuzolduğunu söyleyen kişi.

"Beni dinleyin," dedi.

"Artık sizi dinlemeyiz," dedim. "Bizi mahvettiniz. Siz dost filan değilsiniz, söyledikleriniz doğru çıkmadı."

Güldü.

"Kırmızı arabaya dikkat! Dumandan uzak durun. Kerem'i de alıp hemen sizin eve gidin Korkut," dedi.

Hadi buyrun bakalım, yeni bir bilmece. Tırtıl benden daha heyecanlı.

"Senin bizim evde olduğunu nereden biliyor? İsimlerimizi nereden öğrenmiş?"

Tırtıl'ın gerçek adı Kerem, benimki de Korkut'tur da!

"Belki biraz kaçık bir komşudur, hakkımızda her şeyi öğrenmiştir," dedim. Dinletemedim.

Tırtıl çok etkilendi. Dostumuz olduğuna inanıyor. "Ya kötülüğümüzü isteyen biriye," dedim. "Babamıza haber vermeliyiz."

Tırtıl, "Biraz daha bekleyelim," diye yalvardı. "Dostumuzu kızdırmayalım."

Tırtıl'la uçurtmalarımızı onarıyoruz. Yapıştırıcı bitti. Bakkala gidip alacağız, sonra bizim eve gidip uçurtmalarımızı onarmaya orada devam edeceğiz. Tırtırlardan çıkınca iyi ki karşıya geçmeden sağa sola bakmışız. Kıpırmızı bir araba tozu dumana katarak hızla önümüzden geçti. Markasını bile göremedik. Dikkatli olmasaydık bize çarpabilirdi.

İlk uyanan Tırtıl oldu. "Kırmızı araba! İşte!" dedi. "Dostun sözünü ettiği kırmızı araba."

Ben daha şüpheliyim. Hele sınav işinden sonra. "Kendisi kırmızı bir arabaya binip geçmiştir, ona inanalım diye," dedim.

"Plakasını da göremedik, ya bize

çarpsaydı. Ben babama söyleyeceğim..."

Bakkaldan yapıştırıcı alıp çıktık. Tırtıl'ların evinin oradan bir gürültü geldi. Bir de baktık ki Tırtıl'ların üst katından dumanlar çıkıyor. O sırada bir itfaiye arabası vıvınlayarak geldi. Telefondaki

dost bizi dumana karşı uyarmamış mıydı? Bu iş biraz ciddileşti. Anneme babama anlatmak zorundayım.

Tırtıl, "Dur bak!" dedi. "Şu kıpkırmızı itfaiye arabasını görüyor musun? Dostun sözünü ettiği araba işte buymuş. O tozu

dumana katan kırmızı spor araba değil. Dost bizi uyarmış, yangına karşı. O bizim dostumuz."

"Ya sınav," dedim. "Bizi nasıl da yanılttı." Hem Tırtıl'dan daha kuşkuluyum hem de biraz kendimi sorumlu tutuyorum olanlardan.

"Sınav işinin aslını henüz bilmiyoruz," dedi Tırtıl.

Yangının nedenini az sonra öğrendik. Tırtılların üst katında oturan Varol ağabey ile arkadaşı sigara içmişler. Evden aceleyle sigaralarını tam söndürmeden çıkmışlar, tablanın içindeki kâğıt tutuşup yanmaya başlamış. Masaya düşmüş, masadan dumanlar çıkmaya başlamış. Dumanları gören komşulardan biri itfaiyeyi aramış. İtfaiyeden, "Az önce başka biri daha aradı, arkadaşlar yolda," demişler. Dumanı ilk gören ve arayan o başka biri acaba kimdi? Bizim dost olmasın? Hem bizi uyardı hem de itfaiyeyi aradı herhalde.

Tırtıl artık dostumuzu yere göğe koyamıyor.

"Gördün mü bizi nasıl korudu," diyor. Uçurtmalarımız hâlâ elimizde bizim eve doğru giderken yolda Püskül'e rastladık.

Püskül hem bizim mahalleden hem de bizim sınıftan. Neredeyse bembeyaz mısırlı püskülü gibi saçları vardır. Bu nedenle adı Püskül kaldı. Üç gündür okula gelmiyordu. Nedenini sorduk.

"Karnım ağrıyor, midem bulanıyor," dedi. "İtfaiye arabasının sesini duydum da sokağa çıktım."

"Hadi bize gidiyoruz, uçurtmaları yapıştıracağız sonra da gider arka tepede uçururuz," dedim.

"Bilmem ki, çok halsizim," dedi.

Tırtılla ikimiz bir ağızdan, "Çok iyi

görünüyorsun, hiçbir şeyin yok," dedik.

Biraz isteksizce, "Peki öyleyse gidelim," dedi Püskül.

Bize geldik. Masanın üstüne uçurtmaları yaydık. Kopmuş yerlerini yapıştırdık. Onardık. Kuyruğunu uzattık.

Birden telefon çaldı. Tırtıl bana baktı, ben yere baktım.

Püskül, "Telefon çalıyor, duymuyor musunuz!" diye bağırdı.

Tırtıl'a dönüp, "Telefona baksana Kerem!" dedim.

"Burası senin evin, sen bak," diye yanıtladı Kerem.

Püskül, "Bari ben bakayım," diye davranınca ben atladım, telefonu aldım. Yine oydu.

"Tanıdınız mı?" dedi.

"E... Evet," diye kekeledim.

"San'dan uzak durun, yaklaşmayın," dedi. Hepsi o kadar.

Tırtıl yüzüme bakıyordu. Püskül uçurtmaya dalmıştı. Birkaç dakika sonra, Tırtıl'a içeri gelmesi için işaret ettim.

İçerideki odada, "Oydu," dedim.

"Bizim Dost'tu. San'dan uzak durmamızı söyledi. San da kim?"

San... San? Al sana bir bilmece daha. Uçurtmayı onarmak düşündüğümüzden uzun sürdü. O sırada telefon çaldı. Biz Tırtılla gözgöze geldik tabii. Annem telefonu açtı. Kulak kesildik.

Annem, "A, sen misin, Solmaz?" dedi. (Solmaz Püskül'ün annesidir.) "Evet yangını ben de duydum. Evet, çok dikkatli olmak gerek. Yok merak etme, düşündüğün gibi Mehmet burada, oynuyorlar. (Mehmet bizim Püskül'ün gerçek adıdır.) "Aa! öyle mi! Vah vah, geçmiş olsun. Aksiliğe bak, tam da okulun bitmesine bir ay kala. Tabii, tabii, hemen

gönderirim." Telefonu kapadı, bize döndü.

"Çocuklar oyununuzu hemen kesmek zorundasınız. Mehmet'in annesi telefondaydı. Mehmet'in tahlil sonuçları gelmiş. Sarılık olmuş, hemen eve dönmesi gerekiyor."

Annem Mehmet'i evine götürdü. Biz Tırtıl'la elimizi yüzümüzü yıkadık, kolonyalandık. Karşı karşıya oturduk.

İkimiz de telefonun çalmasını bekliyoruz. Dostumuza teşekkür etmek istiyoruz, ama aramadı.

Dost, Sarı'dan uzak durun, dediğinde ne Püskül'ün san saçlarını ne de bir Çinli'yi kastetmiş. Sarılık olmuş san saçlı çocuğa yaklaşmamamız için bizi uyarmış. Nereden biliyordu bizim dost, Püskül'ün hastalığını? Madem biliyordu niye açıkça

söylemedi? Niye bizi hep dolaylı yoldan korumaya çalışıyor?

Tırtıl, "Sakın sınav içinde de bizi korumuş olmasın?" dedi. Ben, "Ne koruması?" dedim.

Ertesi sabah okula gittik. İlk dersten sonraki teneffüste Tırtıl'la suspus oturduk. Birazdan sınav sonuçları bildirilecek. Kesinlikle kırık aldık.

Derse girdik. Öğretmen elinde bir tomar kâğıtla geldi.

"Çocuklar," dedi. "Hayatta nottan daha önemli şeyler vardır. Ben bu sınavı size unutamayacağınız bir ders vermek için yaptım. Bazı sorular, özellikle Osmanlı-Rus savaşlarıyla ilgili olanlar sizin düzeyinizin çok üstündeydi. Cevaplamanız imkânsızdı. Oysa herkes hepsini doğru cevaplamış. Cevap anahtarını günler önce masanın üzerinde unuttuğumu biliyordum. Cevapları oradan ezberlediniz. Cevap anahtarını özellikle değiştirmedim. Sadece sizin bilginizin çok üstünde bazı sorular koydum sınava. Bu da benim tuzağımdı.

"Sınav öncesi bana söyleyecek bir şeyiniz olup olmadığını sordum. Size bir şans tanıdım. Sesinizi çıkarmadınız. Sorulan doğru dürüst okumadan cevapları ezbere işaretlediniz. Bilgisayar verileri toplu kopya gösteriyor. Bu olay sizle benim aramda kalacak. Ama, tabii herkes sıfır aldı. Üç kişi dışında. Bunlardan biri Mehmet, hastalığı nedeniyle o gün okula gelmemişti. Diğer ikisi Korkut'la Kerem. Az çalışmışlar, ama bu olaya katılmamışlar. Sanırım onlara cevap kâğıdını gördüğünüzü söylemediniz bile. Söyleseydiniz bu iki çocuk sizi vazgeçirirlerdi. Kopyaya katılmadıkları için onlara ödül olarak geçer not verdim.

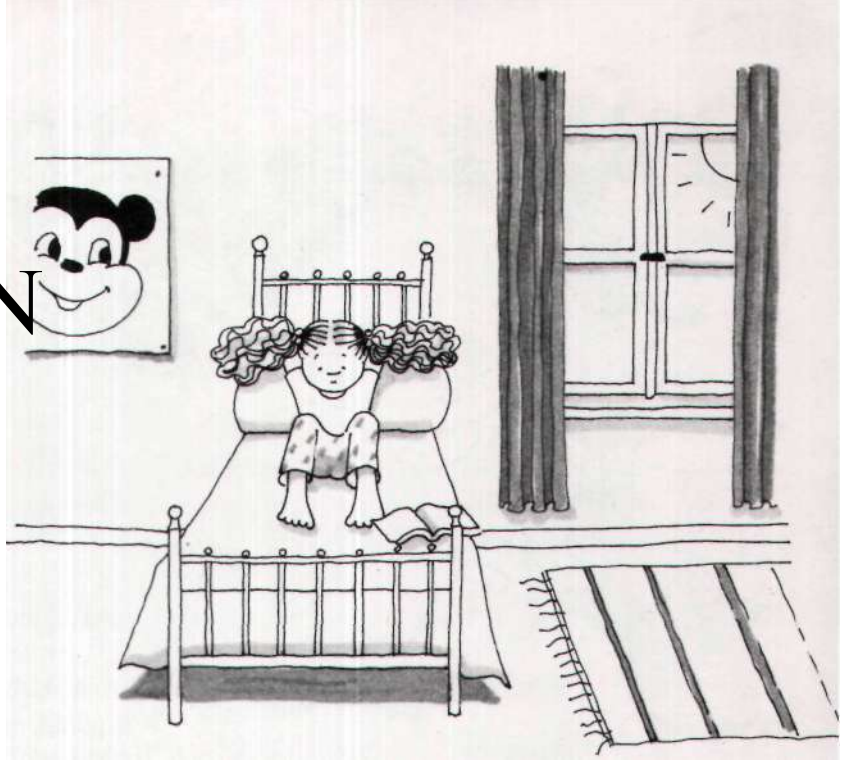
Mehmet hasta olduğundan sınava dönünce girecek."

Bizim takım paçayı iyi kurtarmıştı. Telefondaki sevgili dost yanlış şeyler çalıştırarak bizi garantiye almıştı. Tırtıl'la şaşırıp kalmıştık. Bir süre kendimize gelemedik.

Dostumuza teşekkür etmek fırsatını ne yazık ki bulamadık. İsimsiz dost yazın bizi hiç aramadı. Herhalde tatile çıktı ama Tırtıl'ın da benim de kesinlikle bildiğimiz bir şey var. Sevgili dostumuz bizi yine arayacak. Olup bitenleri bir bir anlatacak. Ben de tüm öğrendiklerimi sizinle paylaşacağım.

MİNE' NİN MİNİK MİSA- FİRİ

Esin Düzakın

Resimleyen: Esin Düzakın

15

YAZ BAŞLAMIŞTI. Okullar da kapanınca Mine'nin bütün arkadaşları yazlıklarına ya da memleketlerine gitmişti. Arkadaşları olmayınca günler pek uzun ve sıkıcı geçiyordu. Yakında çıkacakları seyahati düşünmek bile bugünkü sıkıntısını dağıtmaya yetmiyordu. Kendisini oyalayacak şeyler, gizli köşeler de pek kalmamıştı. Babaannesinin dikiş kutusundaki desen desen kumaşları, renk renk, çeşit çeşit düğmeleri, eski aile resimlerinin tümünü bir bir elden geçirmişti.

Mine bu sıkıntıyla odasının penceresinden dışarıyı seyretmeye koyuldu. Ortalıkta pek kimse yoktu. Anlaşılan sıcak yüzünden herkes evindeydi. Yolun kenarına dizilmiş ağaçların, ılık esen rüzgârda kıpırdaşan

yapraklarına daldı gözleri. Bir an pencerenin kenarında bir şeyin kıpırdadığını fark etti. Minicik, yeşil, başında bir taç olan kocaman gözlü garip bir şeydi. Ne olduğunu, nereden gelmiş olabileceğini, kim olduğunu kestirememişti. O ise kocaman gözleriyle orada durmuş Mine'ye bakıyordu. Eline alıp masasının üzerine koydu ve seyretmeye başladı. Ne olduğunu, nereden geldiğini anlamaya çalışıyordu. Başındaki taca bakılırsa bir kral olabilir. Kendisi gibilerin kralı. Belki de bir perinin sihirli değneğiyle bu hâle gelmişti...

Mine bunları düşünmeye dalmış, babaannesinin elinde bir bardak limonata ile içeriye girdiğini fark etmemişti.

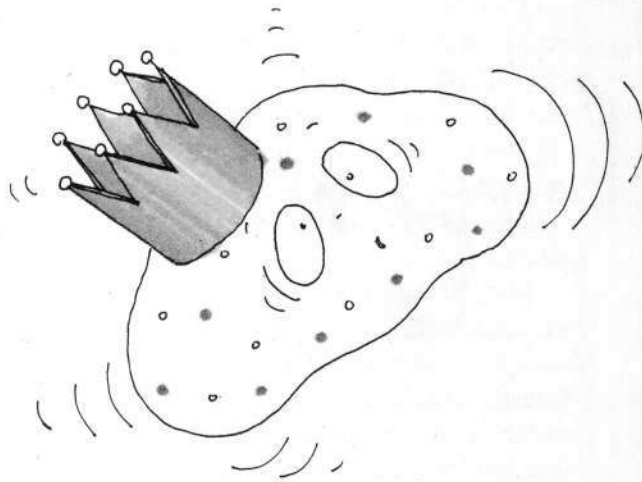
çok eğlenceliydi.

Birden aklına Kurbağa Prens geldi. Acaba, diye düşündü Mine. Ben de öpücük versem eski haline döner mi? Denemekle bir şey kaybetmezdi. Onu limonata bardağından çıkardı, yere koydu. Eğilip yanağından öptü. Nefesini tutup heyecanla beklemeye başladı.

Evet evet! Bir şeyler olmaya başlamıştı. Bütün dikkatini toplamış ona bakıyordu Mine. Rengi yavaş yavaş değişmeye başladı. Yeşildi, mavi oldu,

16

Babaannesinin limonatasını çok severdi ama keşke şimdi getirmeseydi de yeni misafirini görmeseydi. Çünkü henüz kendisi de tanışmış sayılmazdı. Neyse ki babaannesi misafiri görmeden limonatayı masaya bırakıp çıktı. Doğrusu bu sıcak havada limonata da çok iyi giderdi. Bardağı kafasına dikip bitirecekken, misafirinin acıklı acıklı limonataya baktığını gördü. Susamış olmalı diye düşünüp onu limonata bardağının içine atıverdi. Öyle keyiflenmişti ki bardağın içinde; bu hali Mine'nin çok hoşuna gitti. Onu seyretmek

sonra mora döndü, derken kırmızı, sarı, sonra tekrar yeşil.... Öyle hızlandı ki, renk değişimini izleyemez oldu Mine.

Ortalık sakinleşince bir de baktı üzeri rengârenk beneklerle kaplı.

Her ne olursa olsun, öpücüğü sihirli etkisini göstermişti. Kim olduğunun pek de önemi yoktu. Kim olursa olsun nereden gelirse gelsin misafirini sevmişti. Üstelik bu haliyle çok daha güzeldi. Fakat biraz yorulmuş görünüyordu. Onu tekrar masasına koydu, biraz dinlense iyi olur, diye düşündü.

Bu arada Mine'nin aklından başka şeyler geçiyordu. Artık sihirli öpücükleri olduğunu düşünüyordu. Onu orada bırakıp babaannesinin odasına gitti. Babaannesi her zamanki gibi öğle uykusuna yatmıştı. Sessizce yanına yaklaşıp yanağından öptü. Kadıncağz bir anda irkilerek uyandı. Başucunda torununu görünce şaşırdı. Onu neden uyandırmıştı ki durup dururken?

Mine utançla karışık, şaşkınlıkla gözlerini açmış babaannesine bakakaldı. Babaannesi yine babaannesiydi, hiçbir şey değişmemişti. Üstelik ona ne cevap vereceğini de bilemiyordu. Kadıncağz söylene söylene uyumaya çalışırken Mine de utançtan yüzü kızararak odadan çıktı.

Küçük misafirine kızmıştı. Onun yüzünden oldu, diye düşünüyordu. Odasına girdiğinde masasını darmadağınık buldu. Kızgınlığını unutup merakla masanın yanına koştu. Bir de baktı ki küçük misafiri beyaz bir kâğıdın üzerinde

neşe içinde dans ediyor. Küçük misafir kâğıdın üstünde dans ettikçe şimdiye kadar Mine'nin hiç yapmadığı çok değişik şekiller, çizgiler ve renkler oluşuyordu. Mine, hayranlıkla onu seyretmeye koyuldu yeniden.

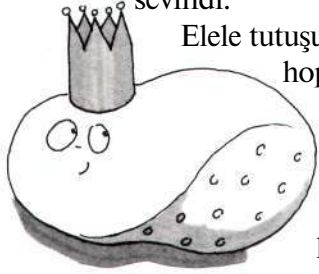
"Ama nasıl yapabiliyorsun bunu?" diye kendini tutamayarak sordu Mine. Misafir dansını bitirince yuvarlanıp altındaki minik delikleri gösterdi Mine'ye. Her bir delikte bir başka renk boya vardı.

Mine, bu yetenekli, sevimli küçük misafiri için birkaç beyaz kâğıt daha getirdi. Şimdiye kadar böyle güzel resimler görmemişti. Böyle güzel dans eden de...

Mine, bu yeni arkadaşını ödüllendirmek istercesine eğilip bir kez daha yanağından öpüverdi. Bir an öpücüklerinin büyüsunu unutuvermişti. Ama işte! Yine bir şeyler oluyordu.

Bu kez başladı şişmeye, bir balon gibi... Sonra iki eli ve iki ayağı çıktı gövdesinden. Şimdi, Mine'nin boyuna gelmişti boyu. Mine öyle şaşırılmış ve sevinmişti ki, sonunda oyun oynayabileceğim bir arkadaşım oldu, diye sevindi.

Elele tutuşup, kahkahalar atarak hoplayıp zıplamaya başladılar. Mine, bildiği bütün oyunları öğretti ona. Saatlerce ama uzun uzun koşturup kovalamaca oynamışlardı, saklambaç oynadıklarında birbirlerini bulmaları oldukça zaman alıyordu.

Sonunda ikisi de yoruldu. Bir köşeye oturup konuşmaya başladılar. Mine ona arkadaşlarından, birlikte yaptıklarından söz etti. Sonra kitaplığından bir iki kitap seçip okumaya başladı. Yeni arkadaşı onu merakla ve keyifle dinliyordu. Güzel vakit geçirdiği her halinden belliydi.

Mine öyle dalmıştı ki oyuna ve kitap okumaya, akşam olduğunu fark etmemişti. Biraz sonra annesi ve babası işten döndüler. Mine, yeni arkadaşını anne ve babasına nasıl tanıştıracığını bilemiyordu. Önce onu saklamayı düşündü. Ama bu haliyle nereye saklardı, çok kocamandı. Keşke ilk hali gibi minicik olsaydı, diye

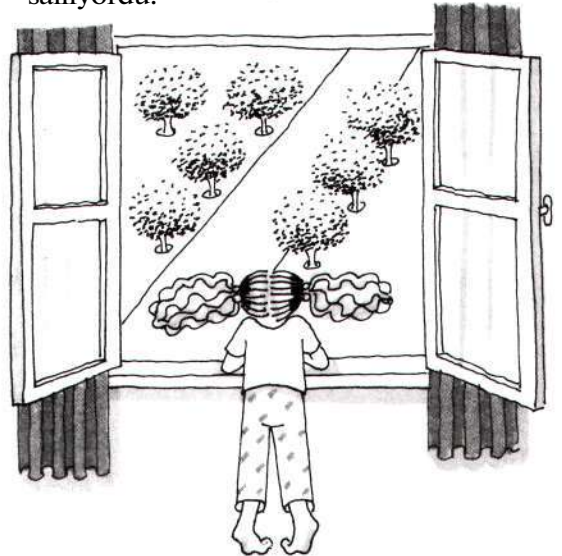

geçirdi içinden ve yanağından bir kez daha öptü arkadaşını. İşte! Tıpkı dilediği gibi küçülmüştü yeniden.

Annesinin ayak seslerini duydu. Odasına doğru geliyordu. Mine, minik misafirini alıp, onu ilk bulduğu yere, pencerenin kenarına koydu.

Annesi, "Benim tatlı kuşum nasılmış bugün?" diyerek girdi odaya. Kucağına alıp, saçlarını okşarken, neler yaptığını, gününün nasıl geçtiğini sordu Mine'ye. Masasının üzerindeki resimleri görünce, "Ne kadar güzel resimler yapmışsın böyle," diyerek birer birer resimlere baktı.

Yemek zamanı gelmişti. Hep birlikte; annesi, babası ve babaannesiyle yemek yediler. Mine bir an önce odasına dönmek istiyordu. Yemeğini bitirdikten sonra hemen odasının penceresine koştu. Koyduğu yerde yoktu misafiri. Çok üzüldü, onu kaybettiğini sandı. Sonra başını kaldırdı*. Uzakta, yol kenarına dizilmiş ağaçlara takıldı gözü. Akşam güneşinde, rüzgârla kıpırdaşan yaprakları gördü yine. Bu kez her bir yaprak sanki kocaman parlak gözlerle ona bakıp el sallıyordu.

"Ama ya bizim buralarda kılıç balığı yoksa?"

"Bak o zaman da senin balık cini» balık cinsini senin avlayabileceğin balık türünden hesaplar ve senin hanene işler. Hani nasıl bakkala gidip para bozduruyorsun, işte öyle. Sen bakkala beş yüz lira veriyorsun, o da sana beş tane yüz lira veriyor. İşte bu da öyle.

Örneğin senin beş orkinos hakkının yerine beş yüz tane hamsi yazar bilgisayara.

"Bir de başka denizlerdeki hakların var. O zaman da şöyle yaparlar: Hani bazen annen Ankara'ya anneannene para yollamak istiyor. Bankaya gidip parayı yatırıyor. Bankadaki görevli bunu bilgisayarına yazınca anneannen parayı Ankara'dan alabiliyor, hatırladın mı? işte burada da aynı şeyi yaparlar. Akdeniz'deki balık cini buraya bilgisayarla bildirir, işte şu kadar mersin balığı hakkı vardır, diye. Bizimkiler de bu bilgiyi aynen kayıtlara geçilirler, baktılar burada artık mersin balığı kalmamış ya da varsa da çok az sayıda, bu hakkını başka balığa çevirirler."

"Ya benim oltamı başkasınıniki ile karıştırırlarsa?"

"Eh, tabii, arada sırada olur öyle şeyler ama hemen düzeltilir. Hem herkes

gerektiği kadar balık tutarsa haklar hiç tükenmez."

"Nasıl yani?"

"Diyelim senin bugünkü hakkın yirmi istavrit, ama on beş tane sana yetiyor. Eğer sen o gerekmeyen beş taneyi avlamazsan cinler o balıkları gerisingeri bilgisayara işlerler ve bu tutmadığın balıkların zaman içinde faizini vermeye başlarlar.

Yani iki yüz balık hakkın varken üç yıl sonra hakkın iki yüz otuz balığa yükselir."

"Peki, hakkımı nasıl öğreneceğim?"

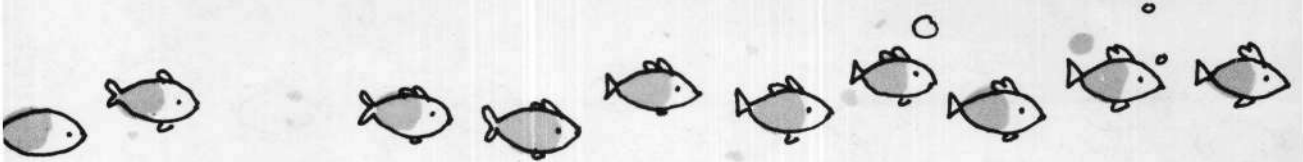
"Sen gerektiği kadar balık tut, açgözlülük yapma yeter, cinler gerisini halleder."

"Son bir şey sorabilir miyim?"

"Sor bakalım."

"Bu cinler nasıl takıyorlar bu balıkları oltalara, aşağıda robotlar falan mı var?"

"Ooooo," dedim, "sen de iyice teknik konulara girmeye başladın. Orasını da sen bul artık. Hadi toparla oltanı, bak güneş batmaya başladı, annen merak eder." Motoru çalıştırdım, kıyıya doğru ilerlemeye başladık. Bir süre soma yanıma yaklaştı, "Gene de," dedi, "tüyler ve

iğneler daha mantıklı geliyor bana."

"Olabilir," dedim, "belki de sen haklısındır. Ama bunu nasıl bilebiliriz ki, denizlerin altına inip de incelemeyen? Şunu aklından sakın çıkarma. Öğrendiğimiz şeyleri hiçbir zaman başka bir seçenek olup olmadığını araştırmadan, düşünmeden kabul etmemeliyiz. Sana öğretilen bir şeye ne karşı çık, ne de hemen kabullen. Önce bir araştır, düşün bakalım. Haa, unuttum, düşünürken de bol bol hayal kur, tahmin etmeye çalış."

22

Kıyıya gelmiştik, tekneyi bağladık. Çantasını, oltalarını aldı, "Hoşçakal," dedi, ayrıldık.

Aradan birkaç dakika geçmişti ki baktım arkamdan bağıra çağırıyor geliyor.

"Memet ağabey, Memet ağabey dur! Bir şey sormayı unuttum."

Başımı çevirdim, "Neymiş o?" diye sordum.

"Plastik torbaları unuttun, onları da plastik torba cinleri mi takıyor oltaya?" Gülümsedim.

"Hayır yavrum," dedim. "Onların

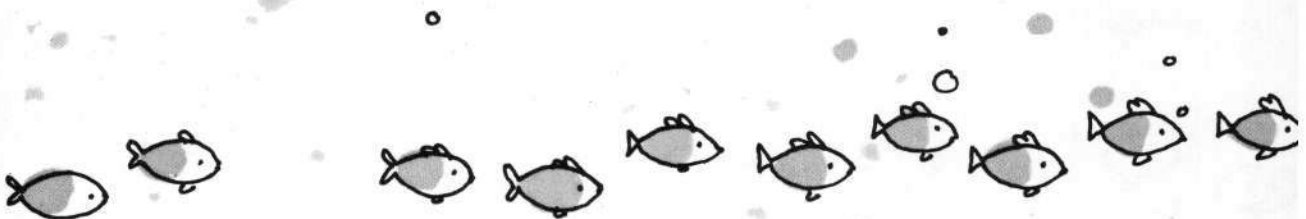

nedeni cinler değil insanlar. Eğer çöplerini denize atacaklarına torbalara koyup kapılarının önüne bıraksalardı, ne plastik torba, ne patlıcan, ne de eski ayakkabılar takılırdı oltalarımıza. Hem belki o zaman daha çok balık yaşardı denizlerimizde. Senin orkinosları da istavrite çevirmek zorunda kalmazlardı belki, orkinos avlayabilirdik değil mi?"

Şöyle bir baktı yüzüme.

"HmMMM," dedi, "bir düşünmeliyim."

"Ama haksız mıyım çocuklar, siz ne dersiniz?"

UÇURTMA BULUTLARDAN YÜCE

Mehmet Güler

Resimleyen: Kemal Gökhan

ÖZGÜR, UÇURTMASINI bir türlü havalandırmadı.

"Uçmuyor işte!" dedi. "Uçmuyor!.."

Hırsından kendi kendini yiyip bitirecekti. Ter içinde kalmıştı. Dedesi yanlış mı yapmıştı yoksa bu uçurtmayı? O nedenle mi havalanmıyordu?

Dönüp çocuklara baktı. Onların uçurtmaları gökyüzünün maviliklerine karışmıştı bile... "Yanlış yaptı benim dedem!" dedi. "Kötü yaptı!.."

Utanmasa oturup ağlayacaktı. Dedesine biraz kızdıysa da öfkesi çabuk geçti. Ondan özür diler gibi sesini azalttı. "Yanlış yapmaz o," dedi.

"Uçurtmaların kötüsünü yapmaz..."

Dedesine haksızlık ettiğini düşünerek üzüldü.

"Ama havalanmıyor o da!" dedi.

"Kocaman başını, kuyruğunu bir iki sallıyor, hemen sonra da vurulmuş kuşlar gibi çakılıyor toprağa."

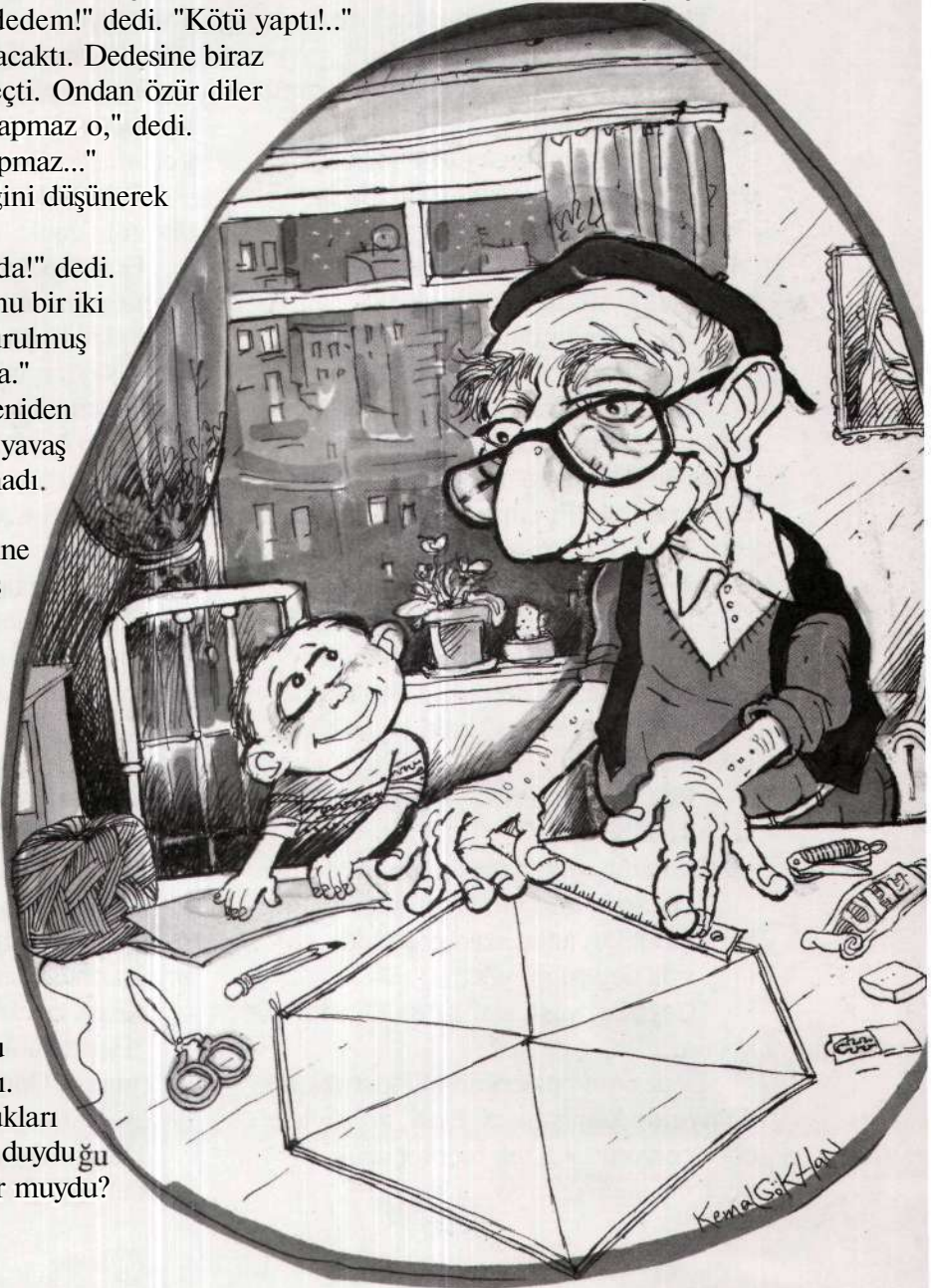
Uçurtmasını toplayıp yeniden rüzgâra karşı koştu. Yavaş yavaş saldı ipini. Ne yaptıysa olmadı.

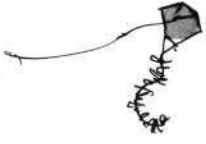
Uçacak gibi değildi. İyice umutsuzluğa düştüğünde yine dedesi aklına geldi. "Yanlış yaptı," dedi yeniden.

"Uçurtmanın kötüsünü yaptı! Bu yüzden de hiç uçamayacak uçurtmam!.."

Uçurtmaları gökyüzüne salan arkadaşları güldüler ona. "Boş yere uğraşma!" diye bağırdılar. "Onun renginden, fiyakasından başka bir özelliği yok! Ne kadar uğraşsan uçuramazsın!"

Çocukların söylediği bu sözleri yel alıp kente dağıttı. Şimdi tüm İstanbul'un çocukları gülüyordu ona. İstanbul'un duyduğu bu sözleri dedesi duymuyor muydu?

"Onun kulakları da duymuyor artık," dedi öfkeyle. "Gözleri de görmüyor! N'olacak, yaptığı uçurtma da bu kadar olur işte!.." Yine söylenip içini boşaltınca sakinleşti. Dedesini düşündü, onu kırdığı için üzüldü.

Onun uçurtma yapmadan önce söylediği tatlı sözleri anımsadı.

"En büyük, en güzel uçurtma bizimki olacak koçum..."

Uçurtma yaparken Özgür'den çok dedesi heyecanlanmıştı. Ya arada bir "koçum" deyişi. O ayrı bir güzeldi. Memleketinden getirip de İstanbul'da unutmadığı sözcüklerden biriydi "koçum". Günler öncesinden uçurtma yapmaya söz vermişti Özgür'e.

"İstanbul, İstanbul olalı böyle bir uçurtma görmedi koçum..." İnanmıştı dedesine. Günlerce uykusuz kaldı. Birlikte koca kenti alt üst etmişler, uçurtma için en parlak renkli kâğıtları, en güzel çıtaları almışlardı.

"İstanbul'da uçurtma uçuracak boş alanın tükenmekte olduğunu biliyor musun?" Evlerine dönerken hep bunları anlatmıştı torununa. Özgür, bu laflardan sıkılmıştı biraz.

"Bak koçum. Birkaç yeşil alan kaldı şu koca İstanbul'da..."

Dinlemiyordu dedesini doğru dürüst.

"Onlar da bitti mi, beton yığını her yer..." Bunları anlatırken çok ciddi oluyordu dedesinin yüzü.

"Çayırılar, yeşil alanlar da tükendi mi, koçum..."

Dedesinin gözlerinin altı kırışıklarla doluyordu konuştuğu. Belli, bir şeylere öfkeleniyordu. "Artık hiçbir çocuk uçurtma da uçuramayacak..."

Dedesinin konuşmalarından sıkıldıkça apartmanlara, Boğaz'dan geçen gemilere bakıyordu.

"Artık nefes alamayacak bu kent. Kuşlar da çekip gidecek koçum..."

Dedesi yapacağı uçurtmayı düşündükçe öfkesi dağılıyordu. Işıklanıyordu kırışık yüzü. Ellerindeki çıtalarla, renkli kâğıtlarla çocuklar gibi hoplayıp zıplıyordu. "Kuşlarla, uçurtmalarla dolu bir gökyüzü ne güzeldir koçum..."

Tuhaf adam şu benim dedem de, diyordu içinden. O benden de çocuk...

Esen yel, hızını daha artırmış gibiydi. Özgür yeniden umutlandı. Uçurtmasının başını kaldırıp rüzgâra karşı koştu. Yavaş yavaş saldı ipini. Tam yekiniyor, rüzgâra karışıyordu ki, uçurtma yeniden çakıldı. Kocaman ölü kuşlar gibi toprağa serilip kaldı. "Vazgeç ondan!" diye bağırdı çocuklar. "Bir şeye yaramaz o! Götürüp denize at!"

Ardından birlikte gülüştüler.

Özgür çimenlerin üstüne oturdu. Haşlanmış gibi su içinde kalmıştı bedeni. Ağlamamak için dişlerini sıktı.

Yine dedesine kızacak, söylenip duracaktı ki, aşağılarda onu gördü. Koşarak geliyordu. Sevindi. Bir anda dünyalar onun oldu.

"Geliyorum koçum! Yetiştim işte!.."

Tepeyi çıktığında soluk soluğa kalmıştı. Ak kirpiklerinden, ak bıyıklarından terler akıyordu.

Kesik kesik konuştu:

"Hep sana baktım koçum. Hep senin uçurtmana. Onu gökyüzünde göremeyince de..."

Daha nefesini toplamadan uçurtmanın ipini eline aldı.

"Bak," dedi. "Bak şimdi..."

Damarlı, kocaman eliyle ip yumağını kavradı. Bir eliyle de uçurtmayı kaldırdı.

"Gökyüzünde şimdi nasıl şenlik olacak bak!..."

Uçurtma elinde, en rüzgârlı tepelere doğru koşarken ipini yavaş yavaş saldı. Sürekli başını sallayıp huysuzlaşan uçurtma akıllanmış gibiydi şimdi. Dağların ardından doğan sabah güneşi gibi yavaş yavaş yükseldi. Sonra püsküllü kuyruğunu yerden aldı...

"Uçuyor benim uçurtmam!" diye bağırdı Özgür. "Tıpkı kuşlar gibi! Uçuyor!..."

"Elbette uçacak!" diye yanıtladı dedesi. "Ben demedim mi sana! İstanbul İstanbul olalı böyle uçurtma görmedi demedim mi?"

Özgür, koşup dedesinin elinden almak istedi uçurtmayı. O da çocuktuk. Avcunun içine topladığı ipi bırakacak gibi değildi. Yaşını başını unutmuş, çocuklardan daha çocuk olmuştu.

"Bırak!" diye bağırdı Özgür'e. "Bırak bulutlara, güneşe değsin uçurtmamız!"

Güçlkle dedesinin elinden aldı uçurtmayı. İpin tamamı salınmamıştı daha. Sevindi.

"Bakın!" diye bağırdı. "Kimin uçurtması daha güzelmış, bakın!"

Elinde topladığı ipi yavaş yavaş saldı. Koca yumak su gibi akmaya başladı gökyüzüne. Uçurtması ise gittikçe başını yükseltiyor, gökkuşağı gibi ufuklara doğru akıp gidiyordu. Dedesi koşup geldi yanına.

"Bu uçurtma benim köyüme doğru uçuyor koçum," dedi. "Bir mektup göndereceğim onunla."

Özgür, böyle bir şeyi ilk kez duyuyordu.

Dedesi uçurtmayı eline aldı. İpin başladığı yere mektup dediği delikli bir kâğıt parçası taktı. Uçurtmanın ipini torununa verdi.

"Al," dedi. "Artık gider benim mektubum."

Gerçekten de dedesinin mektubu ipin üstünde kayıp gitti. Dedesi gözlerini kırıştırarak mektubun ardından bir süre baktı.

"Vardı mektubum," dedi. "Yıllardır gidemediğim köyüme benim yerime o gitti. Selâmımı, muhabbetimi götürdü oraya."

Bu oyun Özgür'ün pek hoşuna gitti.

"Bir mektup da ben yazacağım," dedi. "Geçen yıl uzaklara giden öğretmenime göndereceğim."

Tüm çocuklar kendi uçurtmalarını bırakmışlar, dedeyle torunun çevresinde toplanmışlardı.

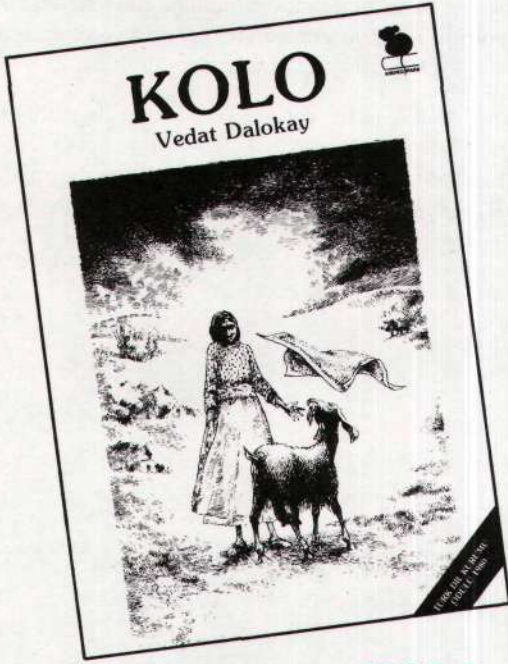
Uçurtmayı dedesine veren Özgür, delikli bir kâğıt hazırladı. Üstüne bir şeyler yazdı. Getirip ipin ucuna taktı. Onun mektubu da kayıp gitti sonsuzluklara.

"Götürdü mü?" dedi Özgür. "Benim mektubumu da ulaştırdı mı öğretmenime?"

Bu oyuna herkesten çok dedesi inanmış gibiydi.

"Ulaştırmaz mı koçum," dedi. "Uçurtma değil, güvercin o. Mektup taşıyan barış güvercini."

Özgür, gülerek bir uçurtmasına, bir dedesine baktı. Gerçekten de kanatları kınalı güvercinler gibi süzülüyordu uçurtması. Gözünü ondan ayırmayan dedesinin sürekli açık kalan dişsiz ağzı ise gökyüzüne kurulmuş kuş yuvalarına benziyordu.

KOLO

Yazan: Vedat Dalokay
Resimler: Şekip Davaz
Redhouse Yayınevi, 1989.

Bu yıl Nisan ayında Kırşehir yolunda geçirdiği bir trafik kazasında yitirdiğimiz Vedat Dalokay, 10 Kasım 1927 yılında Elazığ'da doğdu. İlkokul, ortaokul ve liseyi Elazığ'da okudu, İstanbul Teknik Üniversitesi'ni 1949 yılında Yüksek Mühendis Mimar olarak bitirdi. 1951-1953 yılları arasında Paris'te mimarlık ve şehircilik yaptı. Bu arada Ankara Belediye Başkanlığı'na da seçildi. Kolo, ilk yapıtıdır. Bu kitabıyla 1980 Türk Dil Kurumu Çocuk Yazını Ödülü'nü aldı. İki erkek, üç kız, beş çocuğu var.

Kitabın adın: okuduğunuzda, büyük bir olasılıkla aklınıza şu soru gelecek: Kolo nedir veya kimdir? Belki de, daha önceden birisi size bu kitaptan söz etmiştir. Böylece, anlamını bildiğiniz sözcükler arasında "Kolo" da yerini almıştır. Kitabın yazarı Dalokay, "Kolo benim çocukluk anılarımdır," diyor. Eserinin sunuş bölümünde kendi hayat öyküsüyle birlikte "kolo"nun nasıl ortaya çıktığından da söz ediyor. Dalokay'ın sıcak, içten ve yalın anlatımı, daha sunuş bölümündeyken sizi öykünün içine çekiyor.

Şako Bacı ile Kolo Keçinin öyküsünü, Dalokay'ın zevkli anlatımıyla siz de yaşamış gibi oluyorsunuz. Bir an için bu sevimli ikilinin yaşadığı olayların içinde siz de yer alıyorsunuz. Şako Bacı'nın yaşamaya zevkine, sağlam ve sevecen kişiliğine, dostluğuna özeniyorsunuz. Yazar, çocukluk anılarının en güzel kesitini sunmuş bizlere. Çeşitli başlıklar altında, Şako Bacı'nın, kendisiyle, keçileriyle -özellikle Kolo keçisiyle - olan sağlam dostluğundan söz etmiş.

"Şako Bacı'nın, biri teke, yedi keçisi vardı. En sevdiği keçisini KOLO diye çağırırdı. Kolo'nun kuyruğu hep dik dururdu; kulakları da düşük. Sakalının kıvrılmış sivri ucuna, Şako Bacı, şaka olsun diye kimi kez yazmasını asardı. Kolo keçi ses etmezdi, şakadan anlardı Kolo..." Yazar, böyle bir başlangıçla Kolo keçiyi tanıtırıyor bizi. Hemen ardından Şako Bacı'yı tanıtıyor. Aralarına katılmadan önceki hayatından söz ediyor. Yazarın Şako Bacı'yla olan dostluğu, ona hem güzel günler yaşattırıyor, hem de hayat hakkında birçok şey öğretiyor.

Kolo, yalnız sevimli bir keçinin ve Şako Ba-

ci'nın öyküsü değil. Kolo'da doğudaki yaşam biçimini ve insanlar arasındaki sıcak ilişkileri buluyorsunuz. Dalokay'ın akıcı anlatımıyla bu ilişkiler, güzel bir serüvene dönüşmüş. Bu serüvenin içinde bütün bir hayat var: Kolo keçi, Şako, hayın kurt, Deliçay, Gulo Dayı, türküler, dostluklar ve güzel bir doğa.

Zevkle okumanız dileğiyle...

Kırmızıfare okurlarından Dilek Bayrak ve ailesinden kolo ile ilgili bir mektup aldık.

Bakın neler yazıyorlar:

"Kolo adlı öykü kitabı elimize geçtiğinde, hem kapak düzenine hayran kaldık, hem de öyküye." (Dilek Bayrak)

"Babamın bizlere okuduğu kitabı can kulağıyla dinledim ve de çok sevdim. Teşekkürler." (Alp Deniz Bayrak, 6 yaşında, sadece dinleyici.)

"Babamın bizlere okuduğu Kolo'yu ben pek dinlemedim, üstelik biraz gürültü ettiğim için azar bile işittim. Ama bir gün ben de uslu uslu okuyacağım, söz." (Derya Bayrak, 4 yaşında, gürültücü.)

"Kolo'yu bir solukta okuduk ve özgünlüğüne hayran kaldık. Bu öyküyü yıllar sonra çocuk yazınına kazandıran sizleri kutluyoruz. Saygılarımızla." (Hayriye Bayrak (anne), Kamil Bayrak (baba))

Bayrak ailesine, bu içtenlik dolu mektuplarından dolayı teşekkür ediyoruz!

Kolo'dan bir bölüm:

Kolo keçi dişidir ama, önderlikte üstüne yoktur. Akşamları sürü köye dönerken, son yokuşun başında sürünün yükselen tozu görülür ilkönce. Tozun içinden de, en öndeki Kolo'nun beyaz, boynuzsuz başı... Derken simsiyah başlara bağlı, mızrak gibi yüzlerce boynuz. Koyunlar en sondadır.

Kolo, koma giden patikanın başında durur; örgütünü bekler. Kolo bu kez arkaya geçer, dönerler koma.

Şako Bacı önce Kolo'yu sağlar. Başkası sağıldı mı, Kolo punduna getirip ya süt dolu kovayı devirir, ya da yırtık çuvaldan dökülen kara zeytin tanesi gibi pisliklerini kovaya boca eder. Hoş, Şako Bacı sütü dökecek değil ya? Tırmık gibi yaptığı elini kovaya daldırır. Sütler süzülür, Kolo'nun marifetleri avucunda kalır. Kolo'nun

suratına fırlatacağı gelir, ama küfreder, komdan dışarı atar. Şako Bacı, Kolo'nun huyuna gitmeyi daha uygun bulur. Bu tür sorunlardan kaçınır. Ama bilir ki gene, Kolo keçi demek, sorun demektir.

Örneğin, onbaşının hasta karısına şişe çekmeye gittiği akşam, keçileri bir başkası sağmış; ama Kolo'yu razı edememiş bir türlü. Kolo'yu zorla yakalayıp süt dolu memelerini morartınca ya dek sıkmış, yine de bir damla bile süt alamamış. Gece yarısına doğru Şako Bacı gelince, önce ellerini yıkayıp, sonra Kolo'nun gözlerinden öptükten sonradır ki Kolo gevşemiş, sağılmış, acı çekmekten kurtulmuştu.

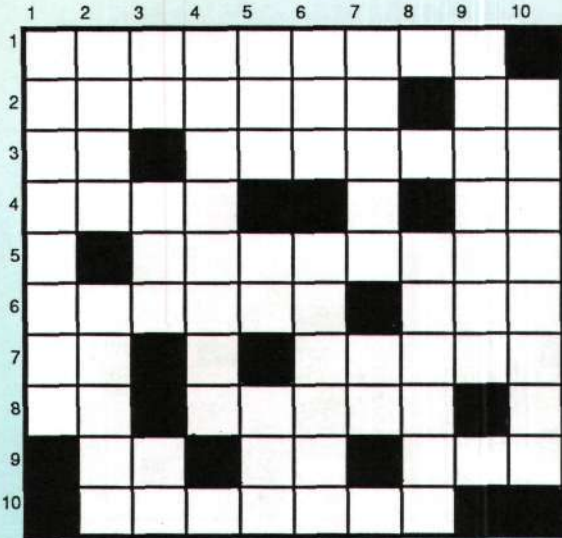
kom: Toprak, taş ve birkaç ağaç kütüğüyle yapılmış ev.

Bir Sözcük Bin Sözcük

Hazırlayan: Aslı Özer

SOLDAN SAĞA

1. KIRMIZIFARE'nin birinci sayısında Çarlı'nın Çikolata Fabrikası adlı kitabını tanıttığımız ve 1990 yılı Aralık ayında ölen İngiliz çocuk kitapları yazarı. 2. Anadeniz. -Beyaz. 3. En yakında bulunan bir varlığı ya da biraz önce anılan bir şeyi işaret ile belirtmek için kullanılır.- Katlamak eylemi. 4. Yarımgönül alma. -Can Pazarı, Kaplumbağalar, Yılanların Öcü adlı kitapların yazarının soyadının ve adının baş harfleri. 5. Hayvanlar tarafından yenilmek. 6. Mesleği, kâğıt ve metal paraları birbiriyle değiştirmek, tahvil alışverişi yapmak olan kimse. -Eskiden ihtiyarların baston yerine kullandıkları uzun sopa. 7. Bir sayı. - TERSİ, Çok zayıf ve kuru. 8. Hangi şey. - Takma saç. 9. Uçurtma'nın son hecesi. - Lüfer'in ilk hecesi.- Göçebe konak yeri. 10. Vücuttan çıkan kan, irin, ter gibi şeyler, salgılar.

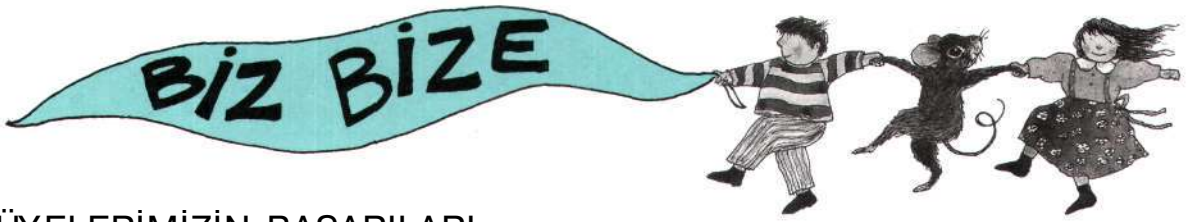

Çözümü gelecek sayıda

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Daniel Defoe'nun ıssız bir adada yaşayan adamın maceralarını anlattığı kitabındaki kahramanın adı. 2. Okuyup yazmadan başlayarak en yüksek düzeyde bilim ve sanat bilgisi vermeye değin, çeşitli derecede toplu olarak öğrenimin sağlandığı yer, mektep. - Kantsızlık. 3. Dünya'nın uydusu. - Kırmızı ile mavinin karışmasından oluşan renk. - Bağışlama. 4. TERSİ, Turuncgillerden bir meyva. 5. TERSİ, Güney Amerika'daki sıradağlar. - Müzikte bir nota. - Bir göz rengi. 6.yemiş bülbül gibi. - TERSİ, Gevişgetiren memelilerden, Afrika'da yaşayan, çok uzun boylu ve boyunlu, derisi alacalı, otçul hayvan. 7. Kedigillerden, erkekleri yeleli, yırtıcı, Afrika'da yaşayan, koyu sarı renkli güçlü bir memeli hayvan türü. - Islak sözcüğünün karşıtının ilk hecesi. 8. Uğur getireceğine inanılan şey. 9. Alaaddin'in sihirli 10. Karadeniz ile Hazar Denizi arasında kalan bölgeye verilen ad.

ÜYELERİMİZİN BAŞARILARI

Üyelerimizden Aslı Sağlam ve Serra Üreten'i tanıyor musunuz? Serra 1981 doğumlu. Kültür İlkokulu'nda öğrenci. Bu yıl beşinci sınıfa geçti. Aslı ise 1982 doğumlu bir arkadaşımız. Şu anda Yüzyıl Işıl İlkokulu'nda dördüncü sınıfa geçti.

Serra resim yapmayı ve kitap okumayı çok seviyor. Aslı da kitap okumayı çok seviyor. Org çalıyor. Beste yapıyor. Her ikisi de hayvanları çok seviyorlar. En çok da kedileri. Aslı patlicanı sevmiyor. Serra ve Aslı "Sümerbank'ı böyle görüyorum" konulu resim yarışmasında sırasıyla birinci ve ikinci oldular. Yarışmanın üçüncülüğünü ise Gözde Doğutürk aldı. Sayfamızda Serra'ya birincilik alan resmiyle, Aslı'ya da Kırmızıfare için yaptığı bir resim ve bir de şiiriyle yer verdik. Arkadaşlarımızın başarılarının sürmesini diliyoruz.

Serra Üreten Milli Eğitim Bakanıyla ödül töreninde

Kedi Marşı

Agal-iti agal-iti tagalidi-tagalidi
Ragar- Ragar- Ragar- Ragarini-Ragarini
Agal-Ragar-tagal-a-Agal-Ragar-tagal-a
Takraal-tak-tak-rakal
Asil boynum düşmez inmez
Köpeklerle savaşırken tüylerim diken
Kanımı canımı hatta kuyruğumu bile
Veririm vatanım için

Vatanım bacalar, vatanım çatılar, bahçe kapıları, duvarlar
Mınav, mınav mav mınav

Aslı Sağlam

Üçüncü ve dördüncü sayılarımızdaki bulmacayı çözüp, YALVAÇ URAL'ın ZİPİR BİLMECELER adlı kitabını kazanan üyelerimiz:

Ercin Erşahin, Başak Öz, Su Değirmenci, Çağdaş Kaplan, Serhan Cengiz, Zeynep Ünal, Simge Görücü, Arda Öztürk, Pınar Ertör, Murat İstektepe, Özgün Sarısoy, Feridun Alp Çınar, Esin Erdoğan, H. Kutay Çilingiroğlu, Nebahat Ayar, Nadide Ekin Alioğlu, Çiçek Tekneci, Tolga Alioğlu, Zeynep Akalın, Derya Demirağlı.

1	P	I	N	O	K	Y	O		O	T
2	A	Z	I	Z	N	E	S	I	N	
3	T	I	F	O		L	A	K	A	P
4	A	W	A	N	E		P	I	R	E
5	T		K		H	K		Z	I	T
6	E	R		I	L	I	K		M	E
7	S	I	R		I	L	A	H		R
8		F		A	Y	I		A	P	
9	S	A			E	K	I	L	P	A
10	A	T	L	E	T		E	K	I	N

3. sayımızdaki bulmacanın çözümü

1	A	Y	A	S	E	Y	A	H	A	T
2	N	A	C	E	Y	E	H		N	A
3	A	K	I	L		M	I	S	I	R
4	D	A			A		R	O	T	A
5	O	M	L	E	T			S		K
6	L	O	K	O	M	O	T	I	F	
7	U	Z			A	K	I	S		Z
8			S	U	C	U	K			E
9	A	R	A	L	A	M	A	K		Z
10	T	A	P	U		A	V	I	Z	E

4. sayımızdaki bulmacanın çözümü

KIRMIZIFARE NEREDE?

**BULABİLDİNİZ Mİ?
BULAMADIYSANIZ ABONE OLUN,
O SİZİ BULUR!..**

KIRMIZIFARE ÇOCUKLAR İÇİN EDEBİYAT DERGİSİ

- Abone olmak veya abone yapmak için derginizin içindeki formdan yararlanabilirsiniz.
- Geçen yıl verilen üyelik kartları ileride yenileneceğinden 1991 için onaylanmalarına gerek yoktur. Bu yüzden yeni abone kartları hazırlanana değin abonelik için fotoğraf vermeniz, ya da yeni yıl onayı yapılabilmesi için kartınızı bize göndermeniz gerekmemektedir.
- 3. abone yapan her abonemize "Kırmızıfare" baskılı T-shirt kampanyamız devam etmektedir. Bunun için abone yapmak istediğiniz arkadaşlarınızın ad, soyad, doğum tarihlerini (gün/ay/yıl) ve her biri için yapacağınız ödemenin posta çeki fotokopilerini bize iletmeniz yeterli olacaktır. Armağan abonelik bedeli kişi başına 25.000 TL'dır.

yapa

1991 • 1992 YAYINLARI

Türkiye'de ilk defa

SESLİ KİTAPLAR

1. Sarman'ın Sireni
2. Minik Kuş
- 3- Şarkıcı Cırcır
4. Fıkırdak Kurbağa

OYUNCAK KİTAPLAR

1. Saatin Kaç Olduğunu Biliyorum
2. Telefonla Konuşuyorum
3. Ayakkabılarımı Bağlıyorum

4. Elifin Küçük Kardeşi
5. Murat'ın Ayısı Nerede?
6. Sibel'in Bez Bebeği
7. Sercan'ın Küçük Köpeği

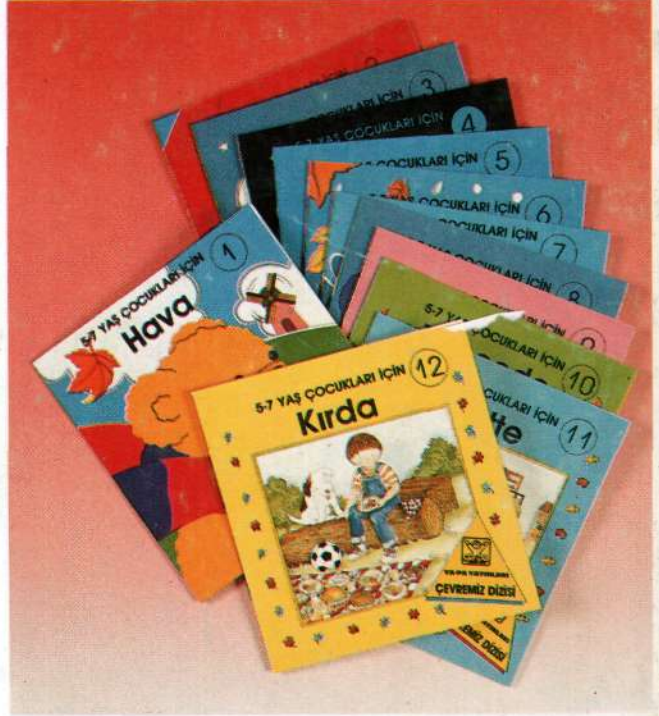
HAREKETLİ KİTAPLAR

1. Kim?
2. Ne?
3. Nerede?
4. Nasıl?

5. Evcil Hayvanlar
6. Çiftlik Hayvanları
7. Ormanda
8. Hayvanat Bahçesinde

BANYO KİTAPLARI

1. Sayılar
2. Şekiller

ÇEVREMİZ DİZİSİ

1. Hava
2. Yağmur
- 3- Gece gündüz
4. Dünya
5. Ses
6. Mevsimler
7. Su
8. Ateş
9. Evde
10. Bahçede
11. Kentte
12. Kırda

YA-PA Yayın Pazarlama Sanayi Ltd. şti.

Çatalçeşme Sok. Dr. Yücer Han No: 46-6 Kat 2 Cağaloğlu-İSTANBUL
(34410) Tel: (1) 511 86 36 - (1) 511 34 05 Fax: (1) 512 37 25

3-7 YAŞ UYGULAMA KİTAPLARI: Oynuyorum Öğreniyorum 1-2-3; Kes-Yap 1-2; Matematik Alıştırmaları; Görsel Algı; Anadili Etkinlikleri; Kesme Yapıştırma Boyama Alıştırmaları; Okula Hazırlanıyorum; 6. Yaş İlkokulda 1; 6. Yaş İlkokulda 2 Yeni; Birlikte Düşünelim Konuşalım; Keselim Katlayalım şekiller Yapalım (Origami); Keselim Katlayalım şekiller Yapalım (Orgami 2) Basılıyor; Kolaydan zora Boyama 1; Kolaydan zora Boyama 2 Basılıyor; Bak öğren Dizisi 12 Kitap; Kimi Eğitsel öyküler Dizisi 10 Kitap; Karton Kitaplar Dizisi 6 Kitap; Cep Dizisi 10 Kitap; Tako Eğitsel Kitaplar Dizisi 4 Kitap.

REHBER KİTAPLAR: Ünite Planı örneği; Anaokulu öğretmeninin Rehber Kitabı Basılıyor; Beni Duyuyor musun?; Başarı ve çocuklarımız Basılıyor; Tekereleme Bilmecesi Şiir Parmak Oyunları; Okulöncesi çocuklarına Oyunlar Rondlar; Bebeklik ve Okulöncesi Dönemde Müziğin Gelişimi ve Eğitimi; Anaokullarında Yaratıcı Dramatizasyon; Anaokullarında sayı Bilgisi; Anaokullarında Beden Eğitimi; Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi semineri Kitapları 1/2-3/4/5/6/7 Anasınıfı Gözlem Dosyası; Anasınıfı Karnesi; Anaokulu Diploması; Okuma Belgesi; Künye Defteri